

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาเป็นพฤติกรรมทางสังคม ทำหน้าที่ในการติดต่อสื่อสาร ภาษาเกี่ยวข้องกับผู้คนกับสังคมและวัฒนธรรม การเรียนการสอนภาษาใด ๆ ก็ตาม ล้วนแต่มีจุดประสงค์ปลายทาง คือ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารกับสังคมที่ใช้ภาษานั้น ๆ ใค้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัตถุประสงค์สมควรแก่กาลเทศะ และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย จัดว่าเป็นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ กล่าวคือ ภาษาอังกฤษจัดเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร มิใช่เป็นภาษาเพื่อการสื่อสารทั่วไปในสังคมไทย แม้กระนั้นก็ตาม การเรียนและการรู้ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็น ปัจจุบันนี้มีความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ทั้งในทางราชการ และธุรกิจการค้า จรุง วงศ์สายัณห์ (2514 รายงาน : 85) เคยให้ข้อคิดไว้ว่า สาเหตุส่วนใหญ่ที่คนไทยเรียนภาษาอังกฤษไม่ได้ดีนั้น เป็นเพราะชาคมูลเหตุจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน กล่าวได้ว่านี่แสดงให้เห็นความจริงที่ว่า การเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ผลดีนั้น ผู้เรียนควรมีมูลเหตุจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ จากสภาพสังคมปัจจุบันจะพบว่า มีมูลเหตุจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันมากมาย เช่น ป้ายโฆษณาสินค้า ป้ายโฆษณาภาพยนตร์ ฉลาดยา ชื่อยา ชื่อห้างร้าน คำรา วารสาร คำทับศัพท์ นอกจากนี้ชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวหรือเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในไทยก็ล้วนแต่เป็นมูลเหตุให้มีการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษทั้งสิ้น

นอกเหนือจากการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นปรากฏการณ์จำเป็นสำหรับสังคมไทย ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น การเรียนรู้ภาษาอังกฤษก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นตามความต้องการของผู้เรียน อันได้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนโดยทั่วไป ผู้ต้องการความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วภาษาอังกฤษยังจำเป็นสำหรับผู้ต้องการศึกษาต่อชั้นสูง ผู้ที่ต้องการค้นคว้าหาความรู้และเรียนรู้ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการสาขาต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือ วารสาร ตำราวิชาการที่เป็นภาษาอังกฤษ และจำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพที่ใช้ภาษา เช่น ล่าม นักแปล มัคคุเทศก์ เหล่านี้เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่า การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็นด้วยเหตุผลทางสังคมประการหนึ่ง และเพื่อสนองความต้องการส่วนบุคคลของผู้เรียนเองอีกประการหนึ่ง การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบเหล่านี้ในฐานะเป็นมูลเหตุจูงใจอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมิได้มีแต่เพียงมูลเหตุจูงใจเท่าที่กล่าวไว้ หากยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อันมีส่วนกำหนดให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้และเป็นไปตรงตามเป้าหมาย * ส. ๑๖๖๖

จาโคโบวิทซ์ (Jacobovitz 1971 : 104-115) แบ่งองค์ประกอบซึ่งมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ออกเป็น 3 องค์ประกอบใหญ่ด้วยกันคือ

1. องค์ประกอบทางการเรียนการสอน
2. องค์ประกอบเกี่ยวกับตัวผู้เรียน
3. องค์ประกอบทางสังคมและวัฒนธรรม

1. องค์ประกอบทางการเรียน การสอน ได้แก่ คุณภาพการสอน ครู โอกาสและเวลาที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ ระบบการวัดและประเมินผล
2. องค์ประกอบเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ได้แก่ สติปัญญา ความถนัด ความมานะบากบั่น และแรงจูงใจในการเรียน และยุทธวิธีในการเรียนของนักเรียนแต่ละคน

3. องค์ประกอบทางสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ความรู้สึกยึดมั่นในภาษาของตนเอง (language loyalty) ภาวะสองวัฒนธรรม (Biculturalism) จาโคโบวิทซ์ กล่าวสรุปผลจากงานวิจัยของนักวิจัยหลายคนว่า องค์ประกอบในตัวผู้เรียนจะมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่สุด กล่าวคือ มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศถึงร้อยละ 86 ทั้งนี้ เป็นความถนัดร้อยละ 33 สติปัญญาร้อยละ 20 ความขยันหมั่นและแรงจูงใจร้อยละ 33 และ ร้อยละ 14 เป็นองค์ประกอบอื่น ๆ

สำหรับประเด็นเรื่องความถนัด มีผู้มีความเห็นแตกแยกออกไปว่า แลมเบอร์ทและการ์คเนอร์ (1972 : 1-3) กล่าวว่า ผู้เรียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองที่ประสบความสำเร็จในการเรียน คือผู้เรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อภาษา วัฒนธรรม ประเพณี ไม่มีอคติ และมีใจกว้าง สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลเหนือความถนัด นอกจากนี้แลมเบอร์ทและการ์คเนอร์ ยังเชื่อว่า ถ้าหากสังคมต้องการแล้ว แม้ผู้เรียนจะไม่มี ความถนัด ก็ยอมจะเรียนรู้ภาษาได้ ซึ่งหมายความว่า สังคมจะมีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ หรือการเรียนภาษาที่สอง ความเห็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับความเห็นของสเตอร์น (Stern 1963 : อ้างถึงใน Burstall 1978 : 8-9) ซึ่งเชื่อว่าองค์ประกอบทางอารมณ์และสังคมจะมีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ องค์ประกอบทางสังคมจะมีผลต่อทัศนคติของผู้เรียนในทางบวกหรือลบต่อภาษาต่างประเทศที่ตนเรียนนั้นและจะกระทบกระเทือนต่อวัตถุประสงค์ของการเรียนภาษาต่างประเทศในที่สุด

เมื่อพิจารณาแนวคิดของนักวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่กล่าวมาแล้วข้างต้น อาจแบ่งองค์ประกอบทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่เป็นสติปัญญา และองค์ประกอบที่เป็นสติปัญญา และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา

องค์ประกอบที่เป็นสติปัญญา แมคคอกซ์ (Maddox 1965 : 8) เชื่อว่า สามารถอธิบายความแปรปรวนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาใด ๆ ก็ตามได้ทั้งร้อยละ 50 นอกนั้นเป็น องค์ประกอบอื่น ๆ ในจำนวนนี้ แมคคอกซ์ เสนอว่า ยุทธวิธีการเรียน หรือนิสัยการเรียน ซึ่ง

หมายถึง ความมานะพยายามและกลวิธีศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จะมีส่วนบันทึลความสำเร็จในการเรียนได้ประมาณร้อยละ 30 ถึงร้อยละ 40

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ สนใจศึกษาของค้ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยเฉพาะของค้ประกอบที่มีไ้สคิบัญญัติ ทั้งนี้โดยมีเหตุผลว่าของค้ประกอบทางค้านสคิบัญญัติเป็นเรื่องมีมาแต่กำเนิดเปลี่ยนแปลงแก้ไขไ้ยาก ส่วนของค้ประกอบที่มีไ้สคิบัญญัติเป็นเรื่องอารมณ์ ความรู้สึก หศนคคิ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไ้ในส่วนที่เป็นเรื่องของสังคม สภาพแวดล้อม ก็จักหาไ้มีขึ้น เกิดขึ้นไ้ ในส่วนที่เป็นเรื่องของความมานะพยายาม ความบากบั่น นิสัยการเรียน ก็ฝึกฝนไ้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนไ้ ทั้งนี้โดยครูและโรงเรียนร่วมจัดสภาพแวดล้อม และสร้างสรรค์นิสัยไ้มีขึ้นในตัวผู้เรียนรวมทั้งจัดหาโอกาสการเรียน อุปกรณ์การเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่ลี้สิ่งแวดล้อมและสังคมไม่อ่านวยไ้มีการเรียนรู้เกิดขึ้น ควรจะไ้รับการทดแทนข้อเสียเปรียบนี้จากโรงเรียนและครู ในการศึกษาค้ครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาของค้ประกอบที่มีไ้สคิบัญญัติ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเลือกศึกษาเฉพาะแรงจูงใจ ซึ่งหมายถึงสภาวะนอกตัวผู้เรียน เป็นสภาพแวดล้อมของผู้เรียน คือ บ้าน ชุมชน ลี้อมวลชน ซึ่งมีบทบาท ทำให้ผู้เรียนไ้รับรู้ และไ้เรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน/นิสัยทางการเรียน ซึ่งหมายถึงวิธีการทำงานและการไ้เวลาอย่างเหมาะสม/ทั้งนี้เพื่อจะนำผลจากการศึกษาค้ครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

✕ ในการศึกษาค้ครั้งนี้ นอกจากจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคมและนิสัยทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษแล้ว การศึกษาค้ครั้งนี้ยังเป็นการศึกษาภาษาในแง่สังคมและวัฒนธรรมอีกด้วย กล่าวคือการยอมรับวัฒนธรรมของประเทศที่ไ้ภาษาอังกฤษเข้าไว้ในสังคมไทย อันไ้แก่ การไ้ภาษา ศิลปะประเพณี วรรณกรรม ความเจริญทางค้านวิทยาการต่าง ๆ รวมทั้งหศนคคิที่มีต่อวัฒนธรรม ประเพณี ผู้นคนของประเทศที่ไ้ภาษาอังกฤษ บ่อมเป็นผลไ้มีการรับรู้และเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคม และนิสัยทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

สมมติฐานการวิจัย

1. แรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
2. ภูมิหลังทางสังคม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
3. นิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
4. แรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคมและนิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในส่วนกลางเขตกรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ
2. องค์ประกอบที่นำมาศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ มี 3 องค์ประกอบ คือ แรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคม และนิสัยทางการเรียน
3. องค์ประกอบด้านแรงจูงใจ จำแนกเป็นส่วนย่อย ดังนี้

ก. แรงจูงใจชนิดที่ค่าบึงถึงคุณค่าทางปฏิบัติ (instrumental) ของภาษาอังกฤษในฐานะเครื่องมือ

ข. แรงจูงใจชนิดที่เป็นความรู้สึกส่วนตัวของผู้เรียนที่มีต่อวัฒนธรรม และประชาชนที่ใช้ภาษานั้น (integrative)

4. องค์ประกอบด้านภูมิหลังทางสังคม จำแนกเป็นโอกาสการเรียนรู้บนอกชั้นเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอนย่อย คือโอกาสการได้รับการสอนจากบุคคลใกล้ชิด โอกาสการใช้อุปกรณ์สื่อ ตัวผู้เรียนเพื่อสนับสนุนการเรียน โอกาสการใช้บริการของโรงเรียน และโอกาสการรับรู้อังกฤษ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมและสื่อมวลชน และการสนับสนุนการเรียนของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

5. องค์ประกอบด้านนิสัยการเรียน จำแนกเป็นส่วนย่อย ดังนี้

ก. การหลีกเลี่ยงการชักเยื้อนเวลา (Delay Avoidance)

ข. วิธีการทำงาน (Work Method)

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นตัวแปร เกณฑ์ของการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการทำแบบสอบถามภาษาอังกฤษหลัก 5 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แรงจูงใจ	หมายถึง	สิ่งเร้าใด ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สิ่งเร้านี้ เกิดจากตัวกำหนดอันใดแก่ หัตถศคคที่มีต่อภาษาอังกฤษ 2 แบบ คือ หัตถศคคที่ปรารถนาที่จะเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจากเหตุผลส่วนตัวของผู้เรียนทั้งในค้ำที่สะท้อนให้เห็นคุณค่าทางปฏิบัติ และเป็นประโยชน์ของภาษาอังกฤษในฐานะเครื่องมือ ซึ่งเรียกว่าหัตถศคคคเจ็งเครื่องมือ (instrumental attitude) และหัตถศคคคที่มีรากฐานจากการใช้เหตุผลในค้ำที่

สะท้อนให้เห็นความรู้สึกรจริงใจ และเป็น
 ส่วนตัวที่ผู้เรียนมีต่อวัฒนธรรมและประชาชน
 ที่ใช้ภาษานั้น ซึ่งเรียกว่าทัศนคติเชิงบูรณาการ
 (integrative attitude)

ภูมิหลังทางสังคม

หมายถึง

สภาพสังคม และภาวะแวดล้อมที่ผู้เรียน
 ที่เป็นผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ
 นอกชั้นเรียน การมีอุปกรณช่วยในการเรียนรู้
 ภาษาอังกฤษและการสนับสนุนจากบิดามารดา
 หรือผู้ปกครอง

นิสัยทางการเรียน

หมายถึง

วิธีการที่บุคคลใ้ฝึกฝนจนเป็นนิสัย โดยเฉพาะ
 วิธีการทำงาน และการใช้เวลาอย่างเหมาะสม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง

คะแนนที่ได้จากการทำแบบสอบภาษาอังกฤษที่
 ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีเนื้อหาความยากง่ายเหมาะสม
 กับหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษหลัก 5

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากกาวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย